

Magnetische en beschrijfbare dobbelsteen: rekenactiviteiten

Al eerder schreef ik een blog over het gebruik van de beschrijfbare en magnetische dobbelsteen om de taalontwikkeling te stimuleren.

Deze beschrijfbare en magnetische dobbelsteen is ook goed te gebruiken bij rekenactiviteiten. Sommige van deze activiteiten zijn leuk als 'tussendoortje', andere activiteiten kun je verwerken in een rekenactiviteit passend bij elk thema.

Getalbegrip

Omgaan met de telrij

* Schrijf verschillende cijfersymbolen op de dobbelsteen:

- Laat de kinderen tot dit getal tellen
- Laat de kinderen vanaf dit getallen tellen tot 10 of 20.

- Laat de kinderen vanaf dit getal terugtellen tot 0.

Omgaan met hoeveelheden

- * Teken een aantal figuren op de dobbelsteen (passend bij thema) en laat de kinderen het juiste aantal tellen.
- * Leg een aantal voorwerpen op tafel. Laat een kind nu met de dobbelsteen gooien: is het getal wat op de dobbelsteen staat meer, minder of evenveel als de hoeveelheid wat op tafel ligt?
- * Laat de kinderen met dobbelsteen gooien met hierop de cijfersymbolen. Laat ze dit aantal voorwerpen neerleggen. Laat ze later de verschillende aantallen vergelijken: veel, weinig, meer, minder, evenveel.
- * Teken op de dobbelsteen de ogen: herkent het kind deze structuur?
- * Leg een bepaald aantal voorwerpen op tafel. Schrijf de cijfersymbolen op de dobbelsteen: gooi met de dobbelsteen. Haal nu het aantal gegooide voorwerpen weg: hoeveel voorwerpen blijven er over?
- * Gooi met de dobbelsteen en geef in een grafiek aan hoeveel er gegooid is, door vakjes te kleuren.
- *

Omgaan met getallen

- * Schrijf verschillende cijfersymbolen op de kanten van de dobbelsteen. Laat de kinderen nu het juiste aantal voorwerpen (passend bij thema) erbij leggen.
- * Teken een aantal (verschillende) voorwerpen op de kanten van de dobbelsteen. Laat de kinderen de voorwerpen tellen en met de stift de cijfersymbolen erbij schrijven.

Metten

Gewicht

- * Teken verschillende voorwerpen (passend bij thema) op de kanten van de dobbelsteen. Laat het kind 2x gooien en deze voorwerpen op de weegschaal leggen. Welke producten zijn zwaarder/lichter?

Geld

- * Laat de kinderen voorwerpen (passend bij thema) kopen. Gooi met de dobbelsteen en laat ze betalen met het bedrag dat op de dobbelsteen staat. Hoeveel krijgen ze terug? (plusopdracht)
- * Laat de kinderen het getal in munten (en/of briefgeld) neerleggen op tafel.
- * Leg een voorwerp in de kring met hieraan een prijskaartje. Gooi nu de dobbelsteen met hierop verschillende bedragen: is het voorwerp goedkoper/duurder dan wat er op de dobbelsteen staat?

Tijd

- * Teken verschillende dagelijkse activiteiten op de dobbelsteen. Laat de kinderen om de beurt met de dobbelsteen gooien. Bespreek met elkaar op welk dagdeel je deze activiteit uitvoert (ochtend, middag, avond, nacht)
- * Maak verschillende tekeningen op de dobbelsteen waar de verschillende seizoenen zichtbaar zijn. Laat de kinderen om de beurt met de dobbelsteen gooien en bespreek met elkaar bij welk seizoen de tekening hoort en waarom de kinderen dit denken.

Meetkunde

Vormen en figuren

- * Teken op de dobbelsteen verschillende vormen (driehoek, cirkel, rechthoek, vierkant). Laat de kinderen dobbelen en met de vormen een figuur ontwerpen.
- * Teken op de dobbelsteen verschillende vormen. Laat de kinderen dobbelen en hetzelfde figuur opzoeken in de klas.
- * Deel verschillende geometrische vormen uit. Laat een kind de dobbelsteen gooien. De kinderen met dezelfde vorm als zichtbaar op de dobbelsteen gaan staan (of voeren een andere opdracht uit).
- * Leg een voorbeeld van een mozaikfiguur klaar. Laat de kinderen om de beurt gooien. Ze mogen de vorm pakken en op het voorbeeld leggen.

Oriënteren en lokaliseren

- * Laat de kinderen met de dobbelsteen in de klas gooien. Bespreek met elkaar waar de dobbelsteen ligt (dichtbij, ver, naast, voor, achter etc.)
- * Maak met de kinderen een plattegrond van de klas. Laat een kind nu de dobbelsteen door de klas rollen. Laat een kind de route die de dobbelsteen genomen heeft op de plattegrond tekenen.

Construeren

- * Laat de kinderen een bouwwerk maken (bijv. een toren of kasteel) Laat de kinderen om de beurt in de bouwhoek de dobbelsteen gooien waarop verschillende materialen staan afgebeeld (knexx, kapla, blokken etc.) welke ze moeten gebruiken.
- * Teken op de dobbelsteen verschillende vormen. Laat de kinderen een aantal keer dobbelen en maak van deze vormen een figuur. Leg nu een touwtje langs het figuur en dobbel nu nogmaals. Spiegel nu met de vormen het vorige figuur.
- * Teken op de dobbelsteen verschillende figuren met verschillende kleuren: laat het kind een tweevoudige opdracht geven aan een andere kind: Pak de rode driehoek.

Deze blog is mede mogelijk gemaakt door Credu.nl

Magnetische en beschrijfbare dobbelsteen: de taalontwikkeling (1)

Vorige week ontving ik de 'beschrijfbare dobbelsteen' van CREDU.nl: een webwinkel vol met prachtige educatieve materialen, maar ook voor knutselmateriaal ben je daar op het juiste adres.

Magnetische én beschrijfbare dobbelsteen

Een dobbelsteen is handig te gebruiken in een kleuterklas. Het spelelement wat de dobbelsteen toevoegt, zorgt voor plezier. In de meeste kleuterklassen kun je wel een dobbelsteen vinden, want veel kleuterjuffen en meesters weten dat je deze op verschillende manier kunt inzetten.

En nu is daar dan.... de magnetische, maar ook beschrijfbare dobbelsteen! Welke toevoeging kan deze geven aan ons onderwijsaanbod? Bij het bekijken van het filmpje zie je al een aantal toepassingen voorbij komen. Maar dit is nog maar één van de vele toepassingen. Ik laat je graag zien op welke manier je deze dobbelsteen kunt inzetten bij de taalontwikkeling van een kleuter.

Vertellen

Sommige kinderen vinden het lastig om te vertellen, terwijl juist dit zo goed is voor de taalontwikkeling. Daarom een aantal activiteiten om te oefenen met vertellen:

* Teken een aantal afbeeldingen op de dobbelsteen. Laat het kind wanneer het aan de beurt is gooien met de dobbelsteen. Laat hem hierover vertellen.

* Lees met elkaar een (prenten)boek. Ga hierna dieper in op het verhaal. Teken op de dobbelsteen afbeeldingen die passen bij de vragen: Wie? Wat? Waar? Wanneer? Laat de kinderen gooien en laat de kinderen meer vertellen over het prentenboek.

Rijmen

* Teken op de dobbelsteen een aantal afbeeldingen die passen bij het thema waar je over werkt. Schrijf het woord eronder voor de beginnende lezers. Ga in een kring staan of zitten en laat de kinderen om de beurt met de dobbelsteen gooien. Laat de kinderen de afbeelding benoemen en hierna een rijmwoord erbij bedenken.

* Teken op de dobbelsteen een aantal afbeeldingen die passen bij het thema waar je over werkt. Schrijf het woord eronder voor de beginnende lezers. Leg midden

in de kring allemaal materialen of kaartjes met afbeeldingen welke rijmen op één van de woorden. Ga in een kring staan of zitten en laat de kinderen om de beurt met de dobbelsteen gooien. Laat de kinderen een rijmwoord zoeken tussen de materialen in de kring.

* Gooi met dobbelsteen waarop een aantal afbeeldingen zijn getekend. Maak een zin waarbij een rijmwoord aan het eind van de zin te vinden is. Maak als leerkracht nu een tweede zin erbij, maar vergeet het laatste woord te noemen. Weten de kinderen een rijmwoord te bedenken?

Woorden en zinnen

* Teken op de dobbelsteen een aantal afbeeldingen die passen bij het thema waar je over werkt. Schrijf het woord eronder voor de beginnende lezers. Ga in een kring staan of zitten en laat de kinderen om de beurt met de dobbelsteen gooien. Laat de kinderen de afbeelding benoemen en met dit woord een zin maken. Je kunt dit spel pittiger maken door kinderen twee maal te laten gooien en met deze twee woorden en zin te laten maken.

Woordenschat

* Laat een kind met de dobbelsteen gooien, maar de overige kinderen mogen de afbeelding niet zien. Laat het kind het woord omschrijven. Wie raadt over welke

woord dit kind veel te vertellen heeft?

* Laat een praatplaat zien. Laat een kind met de dobbelsteen gooien en de afbeelding benoemen. Laat hem/haar nu de afbeelding zoeken op de praatplaat en vertellen waar de afbeelding te zien is op de praatplaat.

Klanken & letters

* Schrijf op elk deel van de dobbelsteen een letter. Laat een kind de dobbelsteen gooien en benoemen welke klank bij de letter hoort. Laat het kind nu een woord (binnen aangeboden thema?) bedenken met deze letter.

* Schrijf op elk deel van de dobbelsteen een letter. Laat een kind de dobbelsteen gooien en met deze letter een woord maken en de overige letters achter de letter schrijven.

* Teken op de dobbelsteen verschillende afbeeldingen. Laat een kind de dobbelsteen gooien en hierna het woord hakken en plakken.

* Teken op de dobbelsteen verschillende afbeeldingen. Laat een kind de dobbelsteen gooien en hierna het woord hakken. Laat een ander kind het woord weer plakken.

Waarom moet je deze dobbelsteen écht

hebben?

Deze dobbelsteen is vooral zo handig om te hebben in de klas omdat het op vele verschillende manieren is te gebruiken. Ik heb hierboven alleen nog maar een aantal toepassingen gegeven voor de taalontwikkeling. Ben jij geen tekenwonder? Je kunt van te voren ook afbeeldingen printen op magnetisch papier, zodat de afbeeldingen duidelijk zijn. Niet alleen daarom wil jij deze dobbelsteen gebruiken, hij is ook gewoon handig 'er snel even bij te pakken' wanneer je even flexibel moet reageren. Het tekenen of schrijven op de dobbelsteen is zo gedaan, waarna je direct aan de slag kunt. De dobbelsteen is handig voor een korte activiteit. Verder is de dobbelsteen voor iedereen goed zichtbaar en kun je alles er makkelijk weer afvegen waarna je direct door zou kunnen met een nieuwe activiteit.

Deze dobbelsteen is verkrijgbaar bij Credunl.nl

Lees binnenkort meer

Met de dobbelsteen aan de slag met de rekenontwikkeling (2)

Magnetische en beschrijfbare dobbelsteen (3): leren lezen

Magnetische en beschrijfbare dobbelsteen (4): toepassingen in de midden- en bovenbouw

Deze blogpost is mede mogelijk gemaakt door:

Communiceren kun je leren?!

Communicatie; wat is goed communiceren? En hoe leer je goed communiceren? Wat is communicatie nu eigenlijk? Communiceren is niet voor iedereen zo vanzelfsprekend.

Communicatie: wat is dat?

Communiceren doet iedereen. Je deelt graag jouw boodschap/informatie uit naar een ander. De ander begrijpt dit en kan een boodschap terug geven. Wanneer we de pyramide van Maslow bekijken zien we ook staan: 'behoefte aan sociaal contact' Communiceren is dus een belangrijke behoefte in ons leven.

Soms kan communiceren moeilijk zijn. Hier kunnen verschillende redenen voor zijn: de boodschap draag je verkeerd over of je begrijpt elkaar niet. Je kunt op veel verschillende manieren communiceren. Een boodschap kun je zowel verbaal als non-verbaal overdragen. Wanneer je maar niet begrepen wordt, dan kun je gefrustreerd raken, somber of eenzaam zijn.

Ontwikkelen van communicatieve vaardigheden

In het onderwijs is er veel aandacht voor de taal- en leesontwikkeling van kinderen. Maar soms is dit niet voldoende en heeft een leerling net wat meer begeleiding nodig bij het leren communiceren. Ik geef je graag een aantal voorbeelden van activiteiten waarbij je kinderen leert communiceren met elkaar:

Vertelstenen/ Verteldobbelstenen

Vertellen in de kring kan voor sommige kinderen veel onzekerheid meebrengen waardoor ze blokkeren. Het is dan ook goed om de kinderen op weg te helpen met een onderwerp te bepalen. Dit kun je doen met verstelstenen of dobbelstenen.

De verteldobbelstenen kun je bij verschillende educatieve spelletjesleveranciers bestellen. Vertelstenen maak je doorgaans zelf. Op deze stenen of dobbelstenen staan afbeeldingen. Deze afbeeldingen vertellen een verhaal. Het kind kan aan de hand van de steen vertellen over een specifiek onderwerp. Geef het kind de tijd om even na te denken over het onderwerp.

Logische volgorde

Leg een aantal platen neer in de juiste volgorde. Laat het kind het verhaal navertellen.

Kleuren maar....?!

Geef 2 kinderen dezelfde kleurplaat. De leerlingen geven elkaar een opdracht om een bepaalde opdracht uit te voeren. Leer de kinderen eerst de manier van opdracht geven aan: Geef een ..... kleur aan..... of Kleur.....

Vliegtuigjes vouwen

Mijn kinderen vinden het heerlijk om vliegtuigjes te vouwen. Laat een kind dit vouwen en aan een ander kind bij elke stap vertellen wat hij/zij doet. Laat de zin beginnen met 'Ik.....' Natuurlijk is deze activiteit toe te passen op elke activiteit waar de leerling erg van geniet: torens bouwen, knutselen etc.

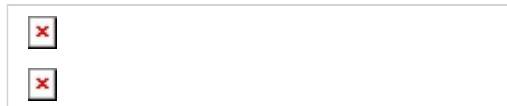
Ontwikkelingsmateriaal

Natuurlijk is er in de kleuterklas natuurlijk nog ontwikkelingsmateriaal wat ook goed te gebruiken is in een aantal hogere groepen. Zet dit ontwikkelingsmateriaal dan ook zeker in. Ik denk dan bijv. aan het communicatiespel.

Maar het programma 'Bas spreekt een woordje mee' zorgt er in ieder geval voor dat kinderen de vrijheid leren kennen om te praten. Tevens breiden ze de woordenschat uit en leren ze taal te begrijpen.

Vakliteratuur

Het boek 'kinderen beter leren communiceren' van Freda Kingma- van den Hoogen is een waardevolle aanvulling voor de boekenkast.

In dit boek is een therapieprogramma beschreven waarbij er aandacht is voor de communicatieve functies. Dit boek bestaat uit 2 delen: informatie over de communicatieve functies maar ook een korte uitleg over het toepassen van het programma en deel 2: het therapieprogramma.

Binnen het therapieprogramma worden er verschillende activiteiten benoemd bij elke communicatieve functie. Aan de hand van observatielijsten voor ouders en leerkracht kun je bekijken aan welke communicatieve functies er gewerkt moet worden. In het boek worden er verschillende activiteiten beschreven die je kunt uitvoeren met kinderen met de basisschoolleeftijd. Ondanks dat dit boek in eerste instantie geschreven is om kinderen met een stoornis in het autistisch spectrum te begeleiden, zijn de activiteiten zeer goed te vertalen naar het onderwijs.

De activiteiten staan beschreven als begeleidingsmomenten waarbij er aandacht is voor de ontwikkeling van het kind. De activiteiten zijn goed aan te passen tot een activiteit voor een grotere groep. Een goede instructie is natuurlijk van belang. Want de leerkracht is het voorbeeld! Laat zien wat je van de leerling verwacht tijdens de activiteit door de rol vooraf te spelen zodat dit duidelijk is.

Welke tips voor het stimuleren van de communicatie kun jij andere leerkrachten nog geven?

Review: Woezel en Pip junior kwartet

Wat is er leuker dan spelletjes spelen? Veel gezelschapsspelletjes kom je nog tegen in de kleuterklas: ganzenbord, memory, domino. 'Mijn kinderen' genieten enorm van deze spelletjes. Een kwartet gebruik ik nu nog weinig in de kleuterklas. Maar daar gaat verandering in komen...

Woezel & Pip kwartet

Na het winnen van een winactie van bol.com mocht ik het Woezel & Pip kwartet van Identity Games ontvangen.

Woezel en Pip zijn twee personages die verschillende avonturen beleven. Gausje Nederhorst is de bedenker van deze twee personages.

Met deze aankoop stuur je het Gausje Nederhorst foundation alias Stichting 'Het vergeten kind'

Spelbeschrijving

Achterop de verpakking kun je een korte spelbeschrijving vinden. Opvallend is dat je kwartet speelt met 3 kaarten. Er staat aangegeven dat je steeds 3 kaarten bij elkaar moet zoeken. Dit klinkt alsof je het spel memory speelt. Deze spelbeschrijving zou wat uitgebreider mogen. Zo is het namelijk erg belangrijk om wanneer je kwartet gaat spelen met kinderen je eerst de vraagstelling aan kinderen leert.

Verpakking

De kaarten zijn extra groot en stevig. Ze zijn buigzaam en daardoor geschikt voor jonge kinderen. De kaarten kunnen worden opgeborgen in een bakje. De kinderen kunnen het hier makkelijk in opruimen. Helaas is er niet voor een deksel gekozen, maar moet je er een hoesje omheen schuiven. Voor jonge kinderen is dit lastig, dus ik zou een andere keuze hebben gemaakt zodat de kinderen zelfstandig kunnen opruimen.

Vormgeving

De afbeeldingen vind ik wisselend van kwaliteit. De meeste kaarten hebben de prachtige afbeeldingen van Woazel & Pip of één van de vriendjes. Ze zijn erg mooi en in de stijl die we kennen. Een aantal afbeeldingen vind ik wat minder mooi, omdat ze wat kinderachtiger zijn. Dit zijn meer peuter afbeeldingen, terwijl er aangegeven is dat het kwartet voor 4+ is. Over het algemeen is het een

prachtig kwartet waarbij er gebruik gemaakt is van prachtige kleuren, maar deze zijn niet te druk. De plaatjes zijn heel speels aangebracht wat de kaarten aantrekkelijk maakt.

Leeftijd

Er is aangegeven dat het kwartet geschikt is voor kinderen van 4 jaar en ouder. Door gebruik te maken van afbeeldingen kunnen ook de kleuters dit spel spelen. Ik zou er zelf voor gekozen hebben om toch ook tekst toe te voegen zodat oudere kleuters dit spel nog zouden kunnen spelen. Ik zou dit kwartet adviseren aan 4 - 6 jarigen. Na deze leeftijd zijn Woezel en Pip niet meer zo interessant voor de kinderen.

Leerdoelen

Je zou dit kwartet kunnen gebruiken in de kleuterklas. Het sluit niet perse aan bij een thema. Je kunt dit toevoegen aan het aanbod van ontwikkelingsmateriaal. Je werkt met dit spel aan de sociaal-emotionele ontwikkeling en de taalontwikkeling. Kinderen leren samenwerken en leren omgaan met afspraken (spelregels). Verder leren ze met elkaar in gesprek te gaan en oefen je veelvuldig met het stellen van vragen. Verder komt natuurlijk komen de kleuren aan bod bij het vragen naar een ander kaartje. Dit spel is goed te gebruiken bij jonge kleuters.

Review: de pieten maken het bont

Dit jaar verscheen een nieuw prentenboek van Pimm van Hest bij Clavis Uitgeverij: 'de pieten maken het bont' Dit prentenboek is het zeker waard om te gebruiken tijdens de komende sinterklaasperiode:

Algemene gegevens:

Auteur: Pimm van Hest
Illustrator: Nynke Talsma
Prentenboek
Afmetingen: 10 x 299 x 215 mm
Geschikt voor: 4 - 7 jaar

Ze maken het wel erg bont!

Sint heeft even rust nodig en gaat daarom een weekje weg. Hij draagt de leiding over aan Scrabadoelie en dan kun je het wel raden: alles gaat mis. Hoofdbakpiet bakt alleen nog dobbels en zelfs dat gaat mis, de waspieten nemen ook even vrij en nemen Scrabadoelie mee voor een mini-vakantie. Ondertussen gaat het leven in het pakhuis verder en spelen de inpakpieten met het speelgoed en de rijmpjes hebben wel wat verbeteringen nodig, Maar dan komt het bericht dat Sint morgen weer thuis komt. Maar.. in de afwezigheid van Scrabadoelie is alles mislukt. Hoe gaan de pieten dit oplossen?

Afbeeldingen

De illustraties van Nynke Talsma zorgen voor een feestelijk verhaal. Door het gebruik van vrolijke kleuren krijg ik al snel een feestgevoel. Verder komt er af en toe een moderne en spontane sint langs en staat het boek vol met pieten. Pieten in verschillende kleuren met verschillende kwaliteiten komen in het verhaal naar voren. En ze hebben vaak ook een passende outfit bij de functie. De kleine details maken de pieten pas echt bijzonder.

Vormgeving

Wat mij al snel opvalt is de chocoladeletter op elke bladzijde. De eerste letter van de tekst is vormgegeven als chocoladeletter. Dit geeft een leuke start. Af en toe is er wat nadruk gelegd op een zin. Door een zin een kleur te geven en het lettergrootte te vergroten ligt de nadruk op de ze woorden en zinnen.

Opvallend

Al is het sinterklaas verhaal al zoveel jaren oud, dit prentenboek heeft het verhaal in een modern jasje gestopt. Dus gebruiken de pieten mobieltjes en andere gadgets, maar dit zorgt ook weer voor problemen. Het past bij de belevingswereld van de kinderen. En wie zich toch zorgen maakt, sommige dingen veranderen nooit. Want wat is een stoomboot zonder kolen?

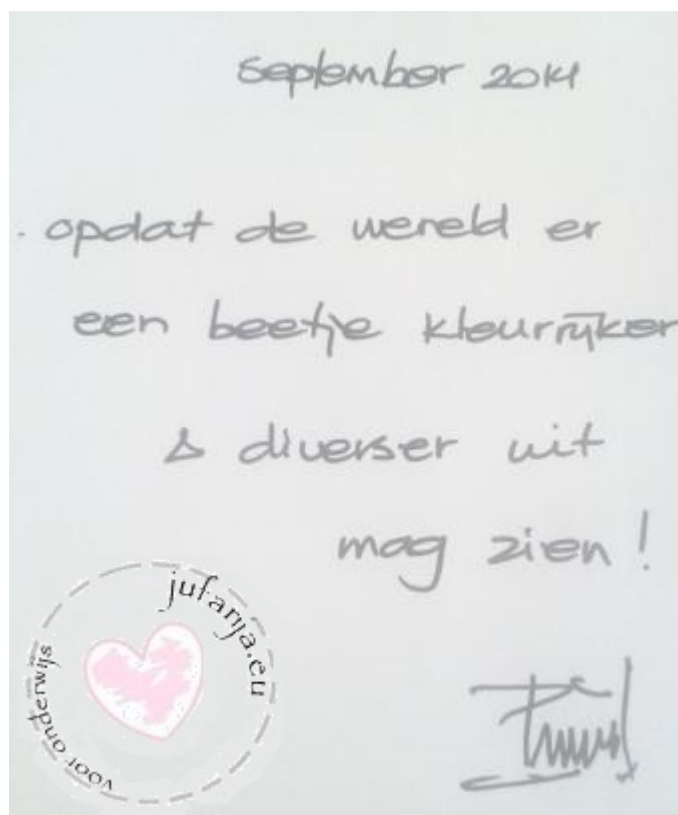
Gebruik in de klas

Zeker voor een groep 2 of 3 is dit een prachtig prentenboek. Het is namelijk niet alleen een leuk verhaal over Sint en zijn pieten, maar door de kleine details in het verhaal en de tekeningen komen er veel onderdelen van het taal- en rekenonderwijs aan bod. Een aantal activiteiten die je kunt uitvoeren en passen bij het verhaal:

- briefjes schrijven naar elkaar
- tellen met de 328 pieten
- recept van Scrabadobbels schrijven
- Bouwwerk maken met scrabadobbels + bouwtekening tekenen
- woordjes maken met (mini) chocoladeletters
- chocoladeletters vissen vanuit de stoomboot en hiermee woordjes maken
- pakjes inpakken en naamkaartjes eraan hangen. Kinderen schrijven hier zelf de namen op.
- nieuwe rijmpjes maken
- slinger maken met reeks kleuren/vormen

Ten slotte:

Bij het ontvangst van mijn prentenboek vond ik ook nog een waardevolle boodschap van de schrijver. Een boodschap die ik graag met jullie deel:

Uitwisbare pen?

Tijdens mijn extra begeleiding voor zorgleerlingen kwam ik in aanraking met de uitwisbare pennen. Een leerling had deze bij zich en was hier heel enthousiast over. Graag vertel ik je waarom, het gebruik en waarom deze pennen zo geweldig zijn...

De uitwisbare pen: wat is het?

Wanneer je de uitwisbare pen aanschaft, kun je kiezen voor 10 verschillende pennen. De buitenkant heeft een kleurtje en de pen schrijft dan ook in deze kleur. De pen is glad aan de buitenkant, maar ligt verder in de hand als een gewone balpen. De pen schrijft soepel en vliegt zo over het papier.

Waarom een uitwisbare pen?

Een uitwisbare stift heb je niet perse nodig binnen het onderwijs. Je moet er als leerkracht toch niet aan denken dat een kind bij het nakijken van een dictee 'even een foutje weggumt' of iets dergelijks. Toch zie ik ook wel mogelijkheden met deze pen.

Een voorbeeld: een leerling komt voor mij met extra begeleiding. Hij vertelt mij

enthousiast over de uitwisbare pen. Hij vertelt mij dat hij zo blij wordt van deze pen omdat hij altijd fouten maakt, ook bij het oefenen. Bij het oefenen kan hij zichzelf verbeteren maar hij blijft altijd de fout zien. Nu kan hij deze uitwissen en houdt hij er een positief aan over.

Zo'n uitwisbare pen is dus geen must maak kan in sommige gevallen een geweldige bijdrage leveren aan het zelfvertrouwen van een leerling. Deze pen kan dus ook een waardevolle aanvulling zijn bij extra begeleiding. Je mag dan ook het nieuwe geleerde zien: Je weet nu meer dan eerst, het oude wis je weg en het nieuw geleerde stof schrijf je nu op!

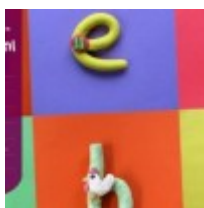
Hoe werkt de pen?

Je schrijf je tekst op een normaal papier. Wanneer je iets weg wilt wissen, dan pak je de achterkant van de pen en je wrijft met de achterkant over de geschreven tekst. Je wist nu met een klein beetje kracht de tekst weg.

Aanschaffen

Deze uitwisbare pennen zijn aan te schaffen bij elke boekhandel, maar zijn online ook verkrijgbaar via [schrijfvriend](#).

- Zou jij deze uitwisbare pennen inzetten en op welke manier?-

letters kleien

Een aantal jaar geleden werkte ik in een kleuterklas waar we werkten met een schrijfcircuit. 1x per week stond een werkles in het teken van het stimuleren van motoriek en voorbereidend schrijven.

Juf Marije heeft de site letterkleien.nl gemaakt. Ze deelt hier haar informatie. Zo komen de verschillende aspecten (motoriek/fonologisch bewustzijn) aan bod. Er is ook zeker aandacht voor de klank-tekenkoppeling van letters. Op verschillende manieren werkt ze hier aan. Kijk eens op haar site om geïnspireerd te worden!